

Nr 882

Av fru Jonäng, om differentierade avgifter vid ålderdomshem.

(Lika lydande med motion nr 759 i Första kammaren)

Enligt ett utslag av regeringsrätten 1968 upphävdes ett kommunalt beslut om differentierade avgifter vid ålderdomshem. Detta innebär att en kommun inte har laglig rätt att besluta om differentierade avgifter.

När det gäller differentierade avgifter contra enhetliga avgifter på ålderdomshemmen är det angeläget att framhålla den syn som är allmänt vedertagen, nämligen att ett ålderdomshem ej är någon socialhjälpinsättning utan ett inackorderingshem.

För differentierade avgifter åberopas kommunalekonomiska skäl. Åldringarnas procentuella andel av befolkningen ökar, och behoven av ålderdomshem kommer att öka i takt därmed. En vårdplats på ålderdomshem beräknas i dag till 16 000 kr. per år. Samtidigt ökar kommunernas kostnader, medelutdebiteringen ligger på mer än 19 kr. per skattekrona.

Ett ålderdomshem utgör för den åldrade människan en ersättning för det egna hemmet. De tunga utgifterna slipper de på ålderdomshem boende ifrån, medan övriga åldringar som bor kvar i sina hem själva får svara för sina behov och utgifter. Det måste därför anses rimligt att även åldringar på ålderdomshem får i mån av betalningsförmåga svara för sina levnadskostnader. Betalningsförmågan hos olika åldringar är olika, avgifterna måste därför bli differentierade.

Enhetliga avgifter måste hållas tämligen låga och avpassade efter pensionärernas betalningsförmåga. Det kan inte vara förenligt med samhällsintresset att kommunerna belastas med dryga kostnader, medan samtidigt vårdtagarens inkomster samlas på hög. Ofta kan inte heller vårdtagaren själv tillgodogöra sig överskottet — det tillfaller de efterlevande. Denna situation kommer att ytterligare accentueras när ATP-systemets verkningar utfaller.

I enlighet med riksdagens intentioner bör emellertid kommunerna ges frihet att lösa frågan om enhetliga eller differentierade avgifter efter eget gottfinnande. Men rätten att uttaga differentierade avgifter bör enligt min mening lagfästas.

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställas,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om förslag till kompletterande bestämmelser i socialhjälpslagen som ger kommunerna möjlighet att uttaga differentierade avgifter på ålderdomshemmen och att kompletteringen vidtages utan tidsutdräkt.

Stockholm den 28 januari 1969

Gunnel Jonäng (cp) -